Ч. 54 | Субота 8 (20) марта 1897. | Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостцвах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вибори з міст.

Львів: Голосувало 5363 виборців (25 голосів віддано неважних); абсолютна більшість 2670. З того дістали: др. Пєнтак 2665, др. Дулемба 2549, др. Леваковский 1957, Ревакович 1908, др. Брон. Лозиньский 1281 (71 голосів розстрілених). Абсолютної більшости нїхто не дістав, Пєнтакови забракло 5, Дулембі 121 голос. Тїснїйший вібір відбуде ся ві второк дня 22 с. м. межи Пєнтаком, Дулембою, Леваковским і Реваковичем.

Краків: Голосуючих 3414; абсолютна більшість 2708. Вибрані послами: др. Август **Соколовский** 1833, др. Ферд. **Вайґель** 1754 голосами; др. Проппер 1135, др. Каспарек 856 голосів.

Броди: В Бродах голосувало 650; др. Еміль Бик 494, др. Бльох 154, др. Кароль Люеґер (з Відня) 1 голос, одна картка порожна. — В Золочеві голосувало 539; др. Бик 527, др. Бльох 7, Мендель Качек 1, (4 картки порожні). — Всїх разом голосувало 1189; абсолютна більшість 595. Вибраний послом др. Еміль **Бик** 1021 голосами; Бльох 161, Люеґер 1, Качек 1.

Бяла: В Бялій голосувало 450; др. Станїслав Мадейский 28, др. Штайнфельд 86, др. Лазарский 334, Шенерер 1 голос. — Новий Санч, голосуючих 659, Мадейский 573, Штайнфельд 80, Лазарский 4. — Віличка, голосуючих 338, Мадейский 238, Штайнфельд 84, Лазарский 16. Вибраний послом др. Станїслав **Мадейский** (бувший мінїстер) 834 голосами.

Коломия: В Коломиї голосуючих 1799; др. Макс. Трахтенберґ (адвок. з Коломиї) 1772, др. Елїя Ґольдгамер (адвокат з Тарнова) 13, (3 голоси розстрілені, 11 карток порожних). — Снятин, голосуючих 985, др. Ґольдгамер 669, Трахтенберґ 316. — Бучач, голосуючих 1276, Ґольдгамер 1272, Трахтенберґ 3 голоси.— Всїх разом голосувало 4070 виборцїв, абсолютна більшість 2031. Вибраний послом др. Макс. **Трахтенберґ** 2091 голосами; др. Еміль Ґольдгамер дістав 1954 голосів.

Перемишль: В Перемишли голосуючих 1408; др. Генрих Колїшер (фабрикант) 810, др. Альфонс Бєнчевский (радник судов.) 594. — Городок, голосуючих 815; др. Колїшер 643, др. Бєнчевский 167 (2 голоси розстрілені, 3 неважні). — Всїм разом голосувало 2223; абсолютна більшість 1112. Вибраний послом др. Генрих **Колїшер** 1453 голосами; Бєнчевский 761 голосів (прочі розстрілені).

Ряшів: В Ряшеві голосуючих 467; др Ігнатий Рихлїк (проф. ґімназ.) 453 (прочі голоси розстрілені). — Ярослав, голосуючих 720, Рихлїк 650, Бартошевский (нотар) 63. — Всїх голосуючих разом 1187; абсолютна більшість 594. Вибраний послом др. Ігнатий **Рихлїк** 1103 голосами; Бартошевский 63.

Самбір: В Самборі голосуючих 775; др. Ґустав Рошковский 526, др. Лукіян Гумецкий 247 (2 голоси розстрілені). — Стрий, голосуючих 699, др. Рошковский 579, др. Евг. Озаркевич 118 (2 картки порожні). Дрогобич, голосуючих 688, Рошковский 665, Озаркевич 6, (3 голоси розстрілені, 12 неважних). — Всїх голосуючих разом 2162; абсолютна більшість 1082. Вибраний послом др. Ґустав **Рошковский** 1770 голосами; др. Гумецкий 247, др. Озаркевич 124.

Станїславів: В Станїславові голосуючих 1005; мінїстер др. Білїньский 975, Енґельберт Пернерсторфер (социялїст з Відня) 30 голосів. — Тисьмениця, голосуючих 513, др. Білїньский 509, Пернерсторфер 32 голосів. — Всїх разом голосувало 1518. Вибраний послом мінїстер др. **Білїньский** 1484 голосами; Пернерсторфер 62 голосів.

Тернопіль: В Тернополи голосуючих 914, мінїстер др. Рїттнер 907, др. Айзенштедтер 4 голоси. — Бережани, голосуючих 519, др. Рїттнер 518, Айзенштедтер 1 голос. — Всїх голосуючих разом 1433. Вибраний послом др. Едвард **Рїттнер** 1425 голосами; др. Айзенштедтер 5 голосів.

Тарнів: В Тарнові голосуючих 1250, др Тадей Рутовский 699, др. Шїцер (лїкар жидівского шпиталю) 348, др. Бенонї 196, Матвій 2 голоси. — Бохня, голосуючих 588, др. Рутовский 573, Шїцер 8, Бенонї 4, Матвій 1 голос. — Всїх голосуючих разом 1838. Вибраний послом др. Тадей **Рутовский** 1272 голосами.

Новинки.

Львів дня 19-го марта 1897.

— **Вечерницї в память Тараса Шевченка** відбули ся у Львові дня 17-го марта в великій сали „Народного Дому“. Саля заповнила ся гістьми місцевими і з провинциї по самі береги. Богато гостий не дістало білетів. Вечерницї відкрив промовою п. Романчук. Хори під проводом о. Остапа Нижанковского, именно „Хустина“ випали складно. Орхестра вивязала ся з своєї задачі як належить ся. Сольові сьпіви панни Королевичівної припали всїм до вподоби, а пальму первеньства здобула собі наша артистка панна Крушельницка. П. Ми-

1)

Футра і зьвірята, що їх дають.

I.

Коли найлїпше купувати футро? — Практики кажуть, що в лїтї, бо тогди купцї найменше дорожать ся. Коли-ж футра найлїпше купувати в лїтї, то чей не буде зле, коли заведемо бесїду про них хоч саме під конець зими, в пору, коли вік єї числить ся вже лиш на днї і години та коли ось-ось має нам заблиснути весняне сонце.

Футро (на Українї кажуть „шуба“) то найстарша одїж на сьвітї; перейшла на нас ще від покійника Адама з тої пори, коли він мусїв покидати вічно теплий рай та іти в сьвіт, де лїтна спека буває на переміну зі студению і морозами. Не знати лиш, чи він робив собі тогди простий кожух з овець, що пасли єго дїти, чи вже таки тогди любував ся більше в кожах з диких зьвірят. То річ певна, що, чи він убирав ся в зимі в кожух, чи футро або шубу, не знав ще ріжницї межи ними, не потребував до них верха і зовсїм не оглядав ся на крій, бо тогди, бачите, ще не було анї Парижа анї Льондону, а про Америку ще й нїкому не снило ся. Здоймив по просту чи з вівцї, чи вовка, або медведя кожу, висушив єї на сонци, може що трохи єї вимяв, щоби лїпше приставала, та й убрав ся. Покійник Адам був, здаєсь, та-кож першим „сиромятником“, — значить ся, мяв „сиру“ шкіру, а не „сир“ — а коли так, то ученї „книжки“ на галицкій Руси, що по памятнім 1848 роцї видумали се слово, можуть сьміло величати ся тим, що виводять свою мудрість просто від сего праотця людского роду. Але все на сьвітї зміняє ся, отже й первістні футра змінили значно свій первістний вид, хоч головна в них річ, зьвіряча кожа, остала ся до нинї, з тою може лиш ріжницею, що коли покійник Адам і єго перші потомки обертали єї волосом на верх, ми обертаємо єї волосом до середини.

Але як би нинї прийшло ся Адамови жити на сьвітї, то побачив би, що не так то легко роздобути собі, не то вже яке порядне футро, але хоч би й простий кожух, як то бувало за єго часів. Ба, що більше; переконав би ся, що ті, що носять на собі футра, дуже часто не знають, яка зьвірина їх колись на собі мала. В наших часах, бачите, штука крашеня — чи, як то звичайно каже ся, штука „фарбованя“,— поступила так значно, що дійстно трудно пізнати се не лиш на „фарбованих лисах“ але й на всяких иньших футрах. О тім, як виглядають ті зьвірята, що дають нам футра, де і як они жиють, вже й не говорити — о тім знає ся бодай чи не найменше. А прецї то не лиш цїкава але й пожиточна річ, отже не завадить єї знати. Перейдемо длятого ті краї, звідки приходять до нас футра, приглянемось тим зьвірятам, що їх нам дають, способови, яким їх ловлять, та й кинемо оком на торговлю футрами, котра в загальній, сьвітовій торговли займає одно із найперших місць.

Між краями, звідки приходять до нас футра, стоїть на першім місци Сибір, край величезний, заємаючий цїлу північну часть Азиї аж до північного ледового моря; на другім місци стоїть Аляска, часть північної Америки з півостровом Аляска напроти північно-всхідного кінця Азиї; дальше Канада в північній Америцї, де вже суть і рускі кольонії; четверте місце займає Ґренляндия, великий остров на далекій півночи на захід від Европи, близше до Америки, звідки приходять хоч не богато, але зато найцїннїйші футра; наконець на пятім місци стоїть північна Европа котра дає найдешевші, але очевидно й найлихші футра.

Сибір показує нам до нинїшного дня маленький образ того житя, яким жили люди в глубокій старинї, в тих добрих часах, коли ще не знали нї гроший нї моди, коли дороги були всюди там, куди хто пішов, коли люди не знали нї границь нї паспортів, і коли о право до пользованя нїхто ще не питав ся. Вже від 16-столїтя приходили до нас з Сибіри зпад рік Печори і Оби найкрасші футра, а завозили їх то Араби і Нормами, то Славяни і Татари. Нинї, правда, змінило ся і там вже дуже богато, але й богато остало ся ще з давних часів. Дикі племена на далекій півночи, як Остяки, Тунґузи і Чукчи полюють ще й нинї майже так само як перед сотками лїт.

шуга по причині недиспозициї не міг взяти участи в концерті. Сьвято закінчив представитель молодіжи тов. Голубович патриотичною промовою.

— **Пригода на зелізници.** На станциї Алленштайґ при шляху Відень-Прага в'їхали на себе вчера два поїзди, внаслідок хибного уставленя зворотниць. Одна подорожна і двох людий з зелізничої прислуги скалічені. Впрочім не потерпів ніхто ушкоди.

— **Давний автоґраф.** Ґазети російскі доносять, що якийсь Фатих-Халитов з Казаня прислав до голови міста Київа лист, в котрім предкладає купно від него оригінального письма Магомета IV. до Богдана Хмельницкого. До листу долучений переклад того письма в турецкім язиці з поясненем, що оригінальний документ має два аршини довжини, один аршин ширини, дуже добре захований і що властителеви дають за него 200 рублів. але він волить продати таку рідку річ київскій раді міскій. Лист Фатих-Халитова і копію документу вручила рада проф. Антоновичеви для остаточного рішеня.

— **Величезне спроневірене** зробив у Відни директор віденьского головного магазину тютюну, радник, 64-літний старець Рудольф Фошум. Від 26 літ занимав він становище директора при тамошнім магазині і всї уважали его вірним, честним і бездоганним урядником. До того кажуть ще, що его житє приватне не дало нікому причини до якогось підозріня або догани. Був дуже дбалим головою родини і дуже займав ся вихованем дітий. Єго пенсия річна виносила 3.500 зр., а титул „цісарский радник" був нагородою за довголітну бездоганну службу. Тимчасом сей несовістний урядник ошукував скарб від кільканайцятьох літ в той спосіб, що готові цигара продавав гуртівникам дешевше, казав собі звертати порожні скрині і уставляв їх назад в магазинах, виказуючи яко повні. Спроневірена сума досягає 140.000 зр. Тими днями переглядала контрольна комісия магазини, а Фошум видячи, що его вина мусить викрити ся, віддалив ся під якимсь позором і пішов до прокураториї сам зголосити ся. Єго зараз замкнули у вязници. — Разом з ним увязнено й гуртівного графіканта Лева, підозріного о співучасть в тих мальверсациях.

— **З Сіняви коло Ярослава** пишуть: Невислїджений злочинець вломив ся в ночи з 15-го на 16-го с. м. до льокалю тутешного уряду податкового. Він розбив колодку до комірки з дровами, що прилягає до льокалю, вибив діру в стїні і дістав ся до середини. Тут вирвав замок від зелїзних дверий, що ведуть до компати касової і почав роботу коло каси зелїзної. Чи робота не вела ся, чи вже не стало ночи, не знати, досить, що до головної каси не дістав ся і забрав лише зі столиків урядників кілька зр. готівки. Слїдство веде ад'юнкт судовий, Сохацкий.

— **За убийство жінки** арештував поліцийний агент Шнестштельский П. Добского, зелїзничого слюсаря, замешкалого під ч. 67 при ул. Городецкій у Львові. Добский не жив від довшого часу з жінкою, лише з любовницями, котрих зміняв завздно. Оногди позбавлена средств удержаня, до розпуки доведена жінка прийшла до свого мужа з просьбою, щоби єї хоч чим небудь поратував. Добский замість помочи став єї бити, а відтак скинув зі сходів першого поверха на долину. Бідна женщина померла внаслїдок побоїв по двох годинах.

— **Велика крадіж.** У Відни допущено ся в ночи з понеділка на второк великої крадежи з вломом. Жертвою єї став ювілер Пляцер при ул. Мариягільф. Після полишених слідів догадують ся, що злодії, котрих було кілька, укрили ся з вечера в уніформовім заведеню Шіка на першім поверсї того самого дому, а відтак вибивши отвір в підлозї спустили ся до магазину Пляцера, заголомшили ударами пса, котрого там все полишувано на ніч, забрали 100 золотих ланцушків від годинників, 156 золотих перстенїв, 144 шпильок з брилянтами і множество дрібнїйших дорогоцїнностий, а відтак тою самою дорогою повернули на перший поверх і до сьвіта потайки викрали ся з дому. Одного з виновників крадежи увязнила віденьска полиция, в хвили, коли хотів заставляти в банку часть украдених товарів. Називає ся він Іван Єржабек і єсть челядником бляхарским родом з Ґедінґа на Мораві. Коли его ведено до поліциї, загрозив одному з поліцаїв ножем і вирвав ся з рук сторожі. Однако публика придержала его, почім звязаного відставлено до вазниці.

— **Огонь.** В Сен Мої в Америці згорів семиповерховий дім, в котрім містили ся магазини товарів фірми Елї і спілки. Вартість будинку виносила 200.000 доларів, вартість товарів 1,500.000 доларів, або разом на австрийскі гроші около три і пів міліона зр.

— **Звертаємо увагу** тих, що витинають собі фейлетони і дають їх оправляти, що в повісти „Послїдний з Могіканів", фейлетон в ч. 30 „Народ. Часоп." з дня 8 (20) лютого був хибно понумерований, замість ч. 25, поставлено ч. 26, але прочі числа ідуть вже правильно. Задля тої погибки має бути всїх фейлетонів 36 а не 37; отже не хибує одного фейлетону, як би то на перший погляд могло здавати ся.

Телеграми.

Софія 19 марта. Аґенция Балканьска доносить, що вість розпущена кругами опозиційними о кризі в міністерстві єсть зовсїм безосновна, а кабінет Стоілова єсть зовсїм солідарний.

Берлин 19 марта. В нїмецкім парляменті розпочала ся нарада над буджетом маринарки Гогенльоге, Маршаль і Гольман промавляли за важностию уладженя фльоти після новочасних вимог, бо теперішна фльота їм не відповідає. Бесїдники з партиї правительственної висказали ся за тим, антисеміти по части, а центрум за предложенями комісиї.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістки.

Василь Ганчарук, концесионований стельмах в Підгайчиках коло Коломиї, почта Коломия, виробляє вози і візки, конструкциї становецкої, а також візки угорскі. Кошики до візків виплїтають ся лозиною або берлиньскою тростиною від Крамера, або також ґуртом з Радимна.

Може комусь придати ся: В Пасїчній коло Надвірної єсть державна фабрика зелїза сполучена зі слїдуючими фаховими відділами: відливальня зелїза, слюсарня, ковальня, пильникарня, відділ для роблення сокир і рискалїв; токарня і столярня до робленя моделїв до відливаня. Управителем фабрики єсть

Скоро земля вкриє ся грубою верствою снїгу, зачинають ся лови на медведї, вивірки, росомаки, соболї, куни та лиси. Крiси (рушницї з кременем і кресивом) то найлїпша зброя, а стріли і луки, лапки і сїти — то звичайні прибори тамошних мисливих. Тими приборами убивають они що року множество зьвірят, а що польоване було сотками лїт не обмежене і не управильнене, та ще й правительство російске, від коли Росия забрала Сибір, казало собі платити податок кожами, то вигублено таке множество тих зьвірят, що нинї в деяких сторонах таки вже зовсїм їх нема. Так н. пр. щез соболь в деяких сторонах над рікою Об. Ще в 1825 р. продано на ярмарку в Іркутску 18.000 соболїх кож, в 1830 р. вже лиш 6000, а в 1884 р. дала ся простора часть Сибіри ледво лиш 430 штук. Розуміє ся, що в наслїдок того і цїна соболїх футер пішла дуже в гору.

Місцеві жителї приносять свою ловецку добичу на торги і міняють єї там так само, як міняли їх предки за поживу та за всїлякі дрантиві европейскі товари. Такі торги відбувають ся в маленьких російских оселах, от як н. пр. в Обдорско, майже 500 годин дороги на північ від міста Тобольска. Француский подорожник, Рабо, каже, що нема цїкавійшого видовища, як такий торг. Як далеко оком сягнеш, тягне ся величезна рівнина вкрита снїгом — кінця їй нїгде не видко, а на ній стоїть кілька деревляних хат, понад котрими виднїє ся кругла баня церкви. Доокола сих хат стоїть множество шатер, а в них і коло них повнісько людий зі всїх сторін широкої Сибіри. Всї убрані в теплі кожухи, ходять і стоять, торгують ся, та одушевляють ся надією, що добре зорудують. Найцїкавійше на такім торзї то, що тут купують і продають без гроший, міняють, а вартість продаваних кож обчисляють не на гроші але на шкірки з вивірок. У всхідній Сибіри вибирають ся російскі купцї із своїх осель до краю Чукчів иноді й на цїлий рік в дорогу, збирають кожі, міняючи їх дуже дешево за всїляку всячину і відставляють відтак до портових міст. Цїна кож на місци єсть досить низька. В Обдорску н. пр. платило ся в 1881 р. за кожу з білого лиса на наші гроші по 3 зр. до 3 зр. 50 кр. Шкірки з горностаїв і вивірок по 24 до 30 кр. За вісїм кож з чорного лиса давали російскі купцї товару на 36 зр., підчас коли цїлі блами (кілька кож зшитих разом) із зовсїм чорного лиса платило ся по 240 до 288 зр.

Найкрасших і найдорожших кож на футра дає в Сибіри соболь. Єсть то зьвірятко дуже подібне до звичайної нашої куни і належить до того самого рода. Головку має як стіжок, на котрого кінци єсть ніс. Зі всїх куноватих зьвірят має соболь найбільші і найбільше кінчасті уха, а ніжки з лабами трохи подібними до медвежих. Волос у него блискучий і мягонький як шовк, але не на цїлій кожи однакової барви. Кожа буває тим красша, чим волос на ній густійший, чим мякший і чим більше одностайної барви, а особливо, коли довгим волосом синяво-сїрий пух переходить в брунатну барву. Сибірскі купцї, що торгують соболями, називають его барву „водою" і після тої „води" цїнять вартість кожі. Чим жовтїйша вода, чим яснїйша остина (довгий волос), тим кожа меншу має вартість, чим темнїйша „вода" і чим одностайнїйшої барви остина, тим кожа дорожша. Найкрасші кожі суть зверха чорняві, на писку чорні з сивим перемішані, на боках лицевих сиві, на шиї і по боках червонаво-каштановаті а на підгорлю красно жовті як жовток. Замітна річ, що та жовта краска на підгорлю у живого зьвіряти половіє, коли они згинуть. Бувають також соболї, у котрих межи чорним волосом єсть богато білого, писок, груди і черево бувають біляві, часом навіть і цїла шия, лиш ноги суть темнїйші. Наконець лучають ся і зовсїм білі.

Соболь знаходив ся первістно в цїлій Сибіри, від уральских гір аж по Камчатку. Тепер его, як вже сказано, дуже мало. Коли Росия заняла Камчатку, то там було тілько соболїв, що тамошнї жителї платили ними податки. Тамошні люди сьміяли ся з Росиян, коли они давали їм н. пр. простий ножик вартости пару крейцарів за одного соболя, бо після їх думки той ножик варт був для них і кілька соболїв. Купцї російскі вимінювали там за дурницї множество соболїх шкірок, котрі відтак оплачували ся їм в сотеро. Один російский урядник, що побув кілька лїт на Камчатці, вернув з відтам богачем до Іркутска, бо заробив на соболях 30.000 рублів (коло 40.000 зр.). В тих часах завязали були російскі купцї товариство для ловлї соболїв і від тої пори стало вже соболїв в цїлій Сибіри значно менше.

Соболї люблять найлїпше кедринові лїси, де межи величезними пнями можуть легко ховати ся, а зернятами з їх шишок живити ся. В байкалских горах держать ся они також в норах межи камінем і скалами. Звичайно виходять соболї на жир до всхід сонця, а живлять ся звичайно малими зьвірятками, птицями, коли дасть ся де яка зловити і т. п. Кажуть також, що они люблять дуже мід диких пчіл, а зернята кедрини їдять таки дуже лакомо. Самичка укотить до двох місяцїв по паруваню звичайно 2 до 5 молодих.

Лови на соболїв відбувають що року в той спосіб, що збирають ся всї мужчини цїлого племени та ідуть в лїси. За ними ідуть зараз і купцї, котрі відтак переходять тисячі миль за своїм товаром. Ловля розпочинає ся в жовтни і тягне ся звичайно до половини грудня. Мисливі лучать ся в малі громадки і ідуть а за ними везуть пси на санех потрібну поживу. Коли знайдуть собі де догідне місце, стають і розкладають собі шатра і так на борах стає маленьке сїльце. Відтак закладають мисливі всїлякого рода сїти і лапки на соболїв або обсту-

Німець зі Стирії, чоловік здібний, а що найважнійше, дуже прихильний нашому селяньству, бо переконавшись о матеріяльнім упадку нашого хлібороба, особливо в горах, приймає до фабрики на науку передовсім хлопців селяньских. Услівя такі: укінчена школа народна і 14 рік житя. Вже по трох місяцях, коли хлопець добре веде ся, зачинає побирати платню, почавши від меншої, до що раз більшої, а коли по 4 роках визволить ся, може зарабляти денно 1 зр. 50 кр. і більше. Добрі майстри беруть тут місячно і звиш 100 зр. Харч і помешкане треба на разі за свої гроші мати — по пару роках дістають помешкане. Тут може хлопець приспособити ся до ремісла ліпше як у приватного майстра, бо фабрика веде ся на більші розміри, єсть льокомобіля, турбіна і т. п. а надто єсть то фабрика державна, де робітники стабілізовані і мають право до емеритури (вислуженини). Харч і помешкане можна дістати у других робітників.

Й. С. начальн. гром. в Гов.: Ми дуже раді з того, що Ваша громада через наші „Добрі ради" набрала охоти до управи тютюну, але на жаль тепер вже за пізно. На то треба мати ліценцию, а подане о ліценциї треба вносити в часї викупна тютюну до свого уряду громадского, котрий очевидно мусить відослати подане до уряду викупна тютюну н. пр. в Ягольници. По сім речинци треба вносити, але найдальше до кінця лютого безпосередно до ц. к. Уряду викупна тютюну. В зголошеню треба подати: назвиско, місце замешканя, і нумер дому плянтатора, розмір, положенє і назву ґрунту, уживану загально в громаді (н. пр. „загумене", „на помірках" і т. д.), а то так, щоби не можна було той ґрунт заміняти з иншими. Поле під тютюн має бути що найменше 200 квадр. сяжнів велике. Насїня треба уживати лиш того, котре дасть уряд. Сторожи скарбовій не треба противити ся, коли прийде дозорувати н. пр. виміряти ґрунт, подивити ся на листє, на місце до переховуваня і т. д. Тютюн треба весь відставити і не вільно ховати анї для себе, анї роздавати другим. Ліценция єсть важна лиш на рік, а при доставі треба єї мати при собі. Наша рада тепер така: ми будемо від часу до часу подавати де що про управу тютюну в „Добрих радах", а Ви і люди в громаді читайте собі то і учіть ся, а коли прийде час, то подавайте о ліценцию на слідуючий рік. — **О. П. Теш. в Т.:** 1) В справі управи тютюну прочитайте собі повисшу відповідь. 2) „Косарями" називають ся лиш три ясні зьвізди в громаді зьвізд званій по зьвіздарски (по астрономічному) Оріон. До тих трох зьвізд належать ще 4 (дві в горі, дві в долинї) отже разом 7. Від косарів, званих також мечем Оріона, або булавою Якова іде в долину ледви що видна громадка зьвізд, а в ній знаходить ся вельми інтересна сьвітова млаковина. „Квочка" називає ся по зьвіздарски „Плеядами". Коли хочете пізнати назви зьвізд і поодиноких громад, та їх положене на небе, то випишіть собі з книгарні Альтенберґа Drehbare Sternkarte u. Anleitung dazu: Der gestirnte Himmel — цїни не пригадуємо собі, може 50 кр., а певно не висше 1 зр. — Книжки трактуючі популярно о зьвіздарстві (популярно о стілько, що треба знати добре бодай низшу математику і фізику) суть: Müller, Kosmische Physik, з атлясом 15 зр. 60 кр.; Litrow, die Wunder des Himmels 36 зошитів по 24 кр. Atlas d. gestirn. Himmels 3 зр. 60 кр. Вам о скілько ми виміркували з письма, розходить ся о означенє часу (полудня), отже були би придатні книжки: Jordan, Grundzüge der astronom. Zeit u. Ortbestimmungen 6 зр. і Sonndorfer, Theorie u. Konstruktion der Sonnenuhren (цїни не знаємо). — **Ом. П. в Мільб.:** Що-до доріг то Вам би звідати ся у виділї Ради повітової. Може маєте там кого знакомого? Впрочім і ми тут ще звідаємо. Доси на жаль не могли, а розірвати ся годі. Дамо ще раз відповідь в переписцї; уважайте. Що-до зелїзниць, то трудна річ буде для Вас, бо приймають лиш з матурою шкіл середних. Що-до низшої служби є взагалі порадьте ся шефа найблизшої стациї а той Вас найліпше поінформує. Коли умієте телеґрафувати, то поспитайте шефа уряду телеґрафічного — може би при почтї? Можна би зложити іспит інтеліґенцийний. Лиш ідїть всюди сьміло і питайте. Не розповідайте довгої історий від початку до кінця а питайте лиш, що треба сповнити, щоби се або то осягнути. Що-до инших країв, не умію Вам дати ради. Коли би тут годі, то що в чужім краю? — **М. Соловейко в Бер.:** Прочитаєте собі в „Добрих радах" в однім із найблизших чисел, бо тут не маємо місця, а довга історія. Скорої відповіди просимо не жадати від нас; робимо що можемо. Скорої відповіди хотїв би кождий тих єсть богато, а той що може дати, єсть лиш один. — **В. В. поч. Вел. Очи:** 1) Що-до руских підручників до господарки рільної і лїченя худоби віднесїть ся до виділу товариства „Просьвіта" Львів, ринок ч. 10 і зажадайте присланя собі спису книжок виданя того товариства а там виберете собі, чого Вам потреба. — 2) О більмі знайдете в „Добрих радах" в однім з найблизших чисел. — 3) Що-до належитости то спитайте в уряді податковім; нам тут годі знати, длячого Вам так почислено. Завсїгди найліпше запитати зараз безпосередно, а справа роз'яснить ся; в противнім случаю бувають лиш непорозуміня. — **А. Л. в Боб.:** Вибачте, але як же ми можемо знати і порадити, чи Ви можете і в який спосіб змінити свій стан на користнїйший. Ба, коби ми то могли знати на перед, що буде для когось користнїйше, то ми би може перші змінили свій стан! — Коли хочете змінити на инший, то насамперед уважайте, до чого Ви спосібні і здібні та до чого маєте услівя, а коли чого Вам не стає, то старайте ся собі придбати. А чим же Ви би хотїли бути? — **П. П. в Б.:** Ми й ходили та розвідували і дали відповідь ще торік, а коли Ви не прочитали, то не наша вина. Коли знайдемо ще дотичне число ґазети, то вишлемо Вам. — **П. Паст. в Шил:** Адреси не знаємо. Може бути, що він там єсть. Але що вдієте? Напишіть: „пропало!" Впрочім другі за него поплатили, навіть коли не помиляємо ся, то й пок. о. Качала, котрий коли радив, то певно не хотїв, щоби Вам стала ся кривда. Другі мусїли тисячі за него платити. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

пають нору, де соболь сидить, і ждуть доки не покаже ся, а тогди убивають єго стрілами або з рушниць. Найліпше люблять заставляти такі сітки, в котрих би кожа не ушкодила ся. На то все потребує мисливий і єго товариші кілька днів часу, а коли опісля піде подивити ся, чи не зловив ся якийсь, побачить дуже часто, що єго вже з'їв лис, або яке инше зьвіря. Дуже часто настає велика заметіль і бідним мисливим не позістає нїчо, як лиш втікати чим скорше домів. Вернувши назад мусять нераз бачити, що не лиш нема ніякого зарібку, але й труд та заходи їм не оплатили ся.

В полудневих байкальских горах розпочинає ся польоване вже в серпни, бо тут соболь зміняє свій волос скорше як на долах. Пізною осению соболь не любить іти у воду, а коли єму приходить ся переходити через який потічок, то шукає собі де якої деревини, що лежить впоперек потока і переходить по нїй, як по мості. То використують мисливі і на таких природних мостах закладають сильця. По середині такого вузенького моста кладуть мисливі каблук, а в нїм сильце з кіньского волося, котре знов привязане довшими волосяними мотузками до каменїв, покладених на дереві. Соболь іде по дереві, влізе головою в сильце, зашморгне ся, зрушить камені, а ті падуть і тягнуть єго у воду, де він топить ся. В инших сторонах закладають на них подібні лапки, як у нас на миши, або самопали.

Зараз таки в Сибіри платять за соболї з першої руки по 20 до 25 рублїв за штуку, а за дуже красні навіть і по 200 рублїв. Найкрасших соболїв доставляють всхідні сторони Сибіри, Якутск і Охотск, менше красні — сторони над ріками Єнїсей, Леною і Амуром. Після Льомера приходить із Сибіри пересічно по 100.000 соболїх кож що року вартости около півтретя міліона риньских.

Американьскі соболї не то саме, що сибірскі; они більше подібні до куниці лїсової як до соболя, але все таки дають добрі футра. З самої Аляски приходить річно около 50.000 штук, а з Лябрадору і побережа над Гудзоньским заливом яких 100.000 штук. Найкрасші платять ся більше менше по 45 зр. за штуку.

Побіч инших зьвірят, що дають нам футра, має вивірка в Сибіри задля свого великого множества найбільше значінє; мати вивірки, значить там то само, що у нас мати готові гроші в скрини. То-ж, що жиє, займає ся в Сибіри ловлею вивірок, а найбільше бідні селяни. Звичайно розпочинає ся там ловля вивірок підчас ловлї на соболї. В північній Сибіри западають вивірки в дуплавих деревах в короткий зимовий сон. Мисливі ходять тогди від дерева до дерева, гримають в них сокирами і так вистрашують зьвірята, котрі відтак убивають. Над рікою Леною розпочинає ся ловля вивірок з початком марта, а триває до половини цьвітня. Селяни виходять тогди громадно в ліси і не один з них ставить навіть по 1000 лапок зовсїм таких, як у нас на миши. За принаду наставляє їм по куснику сушеної риби. Скоро лиш вивірка порушить принаду, лапка западає і убиває єї. Тунґузи стріляють їх тупими стрілами, щоби не подерти шкіри, а з рушниць кульками як горох і мірять в голову. Найкрасші кожі з вивірок, темні, приходять зі всхідної Сибіри і платять ся там по 25—45 копійок за штуку; уральскі, яснїйші, платять ся лиш по 15—20 копійок. Кожі з вивірок витинають і спідні (з черева) кусні зужитковують ся окремо, а верхні знов окремо. Так само окремо продають ся і хвости, з котрих виробляють т. зв. „бои". Кільо вивіркових хвостів платить ся по 24 до 60 зр. Сибірских вивірок приходить лиш дуже мало до Европи; більша часть іде до Хіни, а богато зужитковує ся на місці.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	5.55	2·06	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·08	2·19	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[9]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в неділї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він ріжнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.